

Sällskapet för Naturskydd

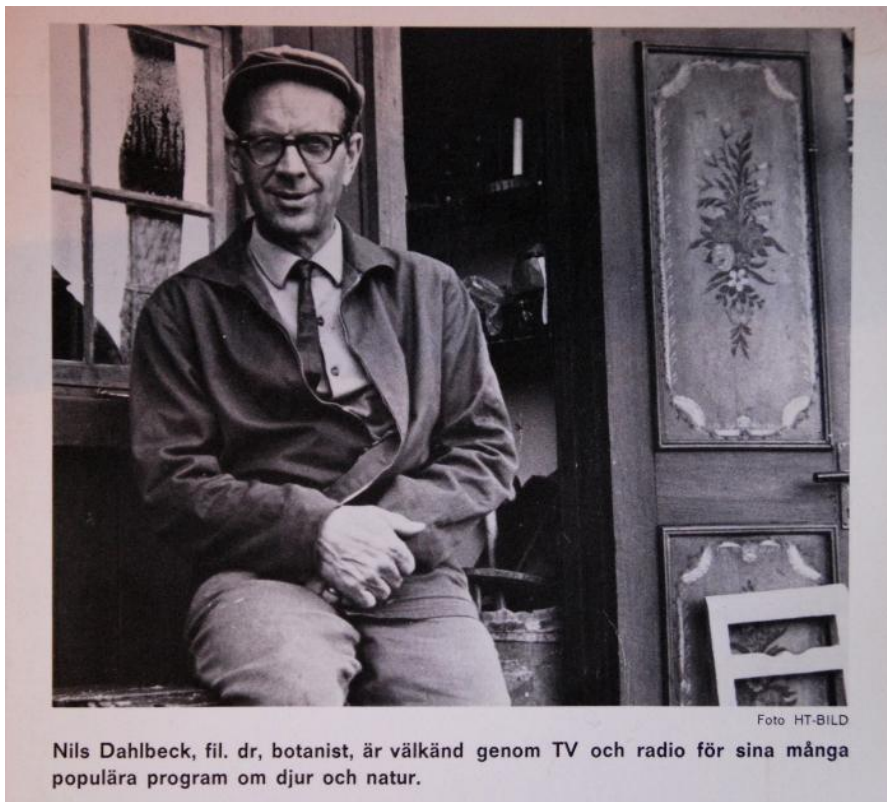

Naturskyddsföreningen
Kristinehamn

Nils Dahlbeck

Nils Dahlbeck gästade Sällskapet för Naturskydd flertalet gånger. Han föreläste om naturvård vid Sällskapets jubileumstillställningar regelbundet från 50-talet och framåt, sista gången 1994. Vid 20-årsjubiléet gjordes en ljudupptagning av Dahlbecks tal som nu har gjorts tillgängligt i digital form och med en avskrift. Avskriften har en del "luckor" då det ibland inte gått att tyda vad som sägs på den ursprungliga ljudupptagningen. Inledningsvis talar Sällskapets dåvarande ordförande Evert Nyqvist.

Jubileumsfesten med Nils Dahlbeck uppmärksammades även av Värmlandsposten som skickat en reporter att rapportera från festen. Artikeln återges även den i detta dokument.

Evert Nyqvist:

Ja, här är vi återigen samlade och det är väl ett av de bäst besökta mötena vi haft på länge och det är ju kanske helt naturligt också. Det är ju inget vanligt möte det här. Vi är ju samlade till ett jubileum ett tjugooårsjubileum och ikväll ska vi, fria är vi ju alltid och så i den här föreningen, men ikväll ska vi vara riktigt fria. Vi har egentligen inget program, ja vi har program på så sätt att vi har lyckats att få hit doktor Dahlbeck som ni har sett i kallelserna, och det är väl program nog det, för all del. Det är inte vem som helst som har den möjligheten höll jag på att säga. Det har i alla fall lyckats oss att få en sådan kraft och det är väl det som vi måste vara särskilt glada och tacksamma för och vi hälsar honom alldeles speciellt välkommen och sen också får vi säga ett hjärtligt välkommen till alla som har hörsammat kallelsen och har kommit hit utav medlemmarna och sen har vi också vi ser en del i föreningen kanske främmande ansikten ännu så länge men vi hoppas att vi ska få ses flera gånger framöver så småningom. Det är ju inte annat än för natur, naturen och naturskydd också intresserat folk i allmänhet som är med i den här föreningen, och det är ju roligt att se att en så pass liten plats lyckas samla såpass många som verkligen har intresse för natur och naturskydd som vi kan här i Kristinehamn. Vi är dock ett hundra fyrtio, närmar sig väl ett hundra femtio medlemmar och vi har kanske inte så märkvärdigt. Vi försöker att göra vad vi kan för att få fram våra idéer här och få folk att vakna och intressera sig för det som rör sig ute i naturen. Vi som sagt var ska inte bli så långrandiga här i inledningen utan jag än en gång hälsar både doktor Dahlbeck och allesammans hjärtligt välkomna och så lämnar jag ordet omedelbart till doktor Dahlbeck här och så får vi se vad vi kan få uppleva, alldeles säkert blir det någonting som vi inte har varit med om förut, Välkommen (applåder).

Nils Dahlbeck:

Ja, kära vänner, jag måste säga det att när Evert Nyqvist bad mig att, eller föreslog att jag skulle komma hit för att hålla något anförande eller tala någonting i kväll, det var ju rätt länge sedan han frågade, då var jag fylld utav entusiasm och då tyckte jag att det var väldigt skojigt och det tycker jag fortfarande det var att kunna få uppfylla löftet. Däremot måste jag ju säga att jag har ju inte haft den alltså tid så att jag kunnat lagt den omsorg på vad jag skulle säga som jag egentligen borde ha gjort när jag kommer till Sällskapet för Naturskydd i Kristinehamn på ett 20-årsjubileum där. Men det har sina rutiga skäl och randiga orsaker.

Det är ju så att det här naturen och naturskyddet och sånt, det är ju för mig numera någonting som jag ska syssla med på lediga stunder och den sista tidens lediga stunder har helt enkelt försvunnit. Vi håller nämligen på med nånting relativt nytt i Sverige, just nu, och det är television och jag tillhör dom där som så kallade självmordspatrullen. Dom som ska alltså sätta igång det där. Det räknas ju nämligen så att, att man bara blir fyra år gammal. Längre tål man inte det där yrket så sen är man oduglig för någon som helst verksamhet efter det. Så vi vet ju vi som, i gruppen vad som väntar oss och det gör ju i alla fall det att även om vi inte tappat humöret vad det gäller just att sparka igång det hela så blir tiden väldigt hårt upptagen. Men mitt i den, när det är som allra mest besvärligt med sånt där det rent tekniska och ekonomiska och med folk och elände och säkringar och tider och allting så är den verkliga stimulans man får det är i alla fall det som man kan få utav naturupplevelser och jag hade tänkt idag här att man skulle kunna man skulle kunna få dela upp det här i så att säga tre avsnitt.

Att stå så här och prata en liten stund först visa lite sen visa lite bilder lite vackra bilder bara som jag själv tycker är vacker och sen ta en film. Det är så att denna film som slutar i själva mening men det är en idéfilm. Den vill skildra alltså idén vad som menas egentligen med naturskydd. Det kan ju vi som sitter här egentligen tycka det är ju väldigt kanske underligt som att bjuda bagarborn på bröd att tala här vad naturskydd är för någonting. Men jag tänker ändå göra det. Därför att jag har en känsla utav att man, jag själv mycket ofta har ett behov utav att så att säga precisera vad man vad som menas med detta oerhört stora komplex Men det omfattar ju i stort sett bara människans förhållande till naturen. Människans hushållning med dom naturvärdena som vi har dom må nu vara ekonomiska eller så att säga idéella Det är ju så att vi människor har inte mänskligheten som sådan, har ju inte än dragit konsekvenserna av Kopernikus upptäckt att jorden var rund och är en begränsad himlakropp. Vi vet det när det gäller att räkna efter klockan och när det gäller att köra runt och när vi ritat kartor och när vi resonerar om det. Men vi har inte dragit ut konsekvenserna utav det i vårt handlande, i varje fall inte som mänskligheten sedd i sin helhet.

När det gäller vår behandling utav naturtillgångarna, naturen i alla dess olika nu former så verkar det fortfarande som om vi allihopa människor bara trodde att jorden var oändligt stor och oändligt rik. Men börjar vi titta så märker man ju snart att vi människor är ju den individantalet vanligaste däggdjursarten den har ju också gjort den ju omvandlat stora delar utav jorden egentligen omvandlat den till oigenkännlighet och var än vi tittar nu så ser vi naturtyper eller organismer arter utav olika slag som är precis på gränsen till utrotning eller redan kanske rent utav har blivit utrotade, och det är så att det finns hos, åtminstone mig och jag tror att hos många andra, framförallt utav er som är här samma känsla utav att vi äger, vi har en äganderätt till dom olika naturföreteelserna på jorden. Även om jag inte själv får någon som helst chans att få se bryggödlor på Nya Zeeland eller den australiska faunan och floran eller mycket annat på jordklotet utav det som är verkligt spännande intressant utav olika slag, även om man aldrig får chans att se det så att säga naturellt, på plats så har jag en bestämd känsla av att jag äger det och tar man bort detta och förstör det för framtiden utrotandet så har man berövat mig personligen någonting. Vi har ju också därigenom dessutom gjort hela mänskligheten fattigare.

Men det räcker inte bara med det, att vi människor är beroende på det sättet utan vi är ju direkt beroende på hur människorna på andra håll sköter naturtillgångarna, dom som är direkt ekonomiskt värdefulla alltså själva grunden för hela civilisationen. Alltså om man skövlar skogarna på resten utav jorden eller om vi förstör vattentillgångarna och så vidare så påverkas vi i vårt dagliga liv utav detta. Och man ska aldrig inbilla sig det att vi kommer att kunna bevara små provbitar, alltså sånt som typ naturreservat eller nationalparker eller skydda dom enskilda organismerna i reservat om vi inte samtidigt sköter så att säga det stora naturen i stort. Vi kommer aldrig att kunna bevara någonting där om det bara ska ligga som mycket små oaser i en för övrigt förödd värld.

Därför är det oerhört viktigt att medan det ännu finns någon chans att mänskligheten tar så att säga sitt förnuft till fånga och drar ut konsekvenserna utav Kopernikus upptäckt.

Sen är det det att vi har lärt oss från den tekniska delen, att vi kan öka på vår produktionsförmåga produktiviteten, industrialiseringen har ökat mycket snabbt och därmed har vi inbillat oss kanske att vi också skulle kunna utan vidare öka det som är på den biologiska sidan. Där är väl antagligen det som är en utav felslutena eller det som är olyckan med den ställning vi nu har, mänskligheten nu har på jorden. Trots allt vad man säger nämligen, om vården utav naturtillgångarna trots allt man säger om skogsplanteringar och skötsel utav vattendrag och så vidare och så vidare överallt på jorden, det talas ju rätt mycket om detta nu, så går det faktiskt fortfarande bakåt när det gäller dom biologiska (geologiska) förutsättningarna för oss. Det är till och med så i Sverige att om man ser på vår skötsel utav våra förnybara naturtillgångar så är vi inte i balans. Vi tar mer än vad som vi alltså återskapar. Det är i särskilt hög grad i fråga om vattnen som ju vi direkt är, kanske inte alltför ögonblicket det allra största naturskyddsfrågan på lång sikt i vårt land.

Men det är naturligtvis tråkigt att sprida sån där kunskap, därför att den där så att säga balansen mellan vårt förhållande till natur det är ett faktum och det är aldrig roligt att sprida sån fakta. Människor tycker det är mycket roligare att få nyheter som är något ändrar sig dagen därpå och därför är det nog en utav dom sakerna som gör att man inte så att säga ägnar mer tanke åt det här, detta faktum än vad vi gör och sen är det ju det att ju att när man ser det i stort vi gå utanför vårt lands gränser direkt så är det inte så lätt för mänskligheten att börja tänka på det här när man på många håll har faktiskt en nått en sån standard att stora delar utav mänskligheten lever inte så som det borde vara utan lever en halvsvält. Det kallas alltså för, med ett finare ord, det kallar man för undernäring. Det är ju så att var vi än går, det vill säga stora delar av jorden, vi talar om dom lata sydlänningarna och dom lata människorna i tropikerna det är helt enkelt beroende på det att dom är undernärda dom orkar inte mer än vad dom åstadkommer.

Det är klart att dom här, såna stora vida tankar, det är ju sånt som vi kanske var och en inom ett visst begränsat område inte kan göra så mycket åt annat än så att säga allmänt resonera om det och sprida då vidare. Men så fort man kommer inom ett begränsat område så möts vi ju utav oändliga mängder utav också såna här vårdproblem alldeles utanför stugknuten. Jag skulle vilja säga att man har dom alldeles inpå sig och även inom rummets fyra väggar. Det finns väl inte ett enda samhälle i vårt land som inte har beroendet av att man sätter sig ner och funderar och tänker vad utvecklingen kommer att bli och man kan se nånting utav om man inte gör nånting åt det hela så kommer det att, naturvärden kommer att gå till spillo bli förlorat. Och nu är det så att det är oerhört lätt att spoliера nånting. Men det är oerhört att återskapa. Det finns vissa saker som man kan renovera, det är klart att man kan. Alltså som vi vet alldeles om det är rätt att om vi hugger en skog så kan vi alltså få skog att växa upp igen Vi kan när det gäller vissa naturtyper som till exempel sjöar, fågelsjöar speciellt, näringsrika sjöar, så går det ju relativt lätt att göra en sån igen om man har marken och ...

Men sen finns det andra saker som absolut aldrig kan återskapas. Har man skyfflat bort en ås en utsikt så är den borta, har man sprängt bort bergen så är de borta. Har man så att säga bebyggt eller exploaterat ett område med en del ursprunglig orörd på något sätt, vegetation, så är det definitivt borta, i varje fall borta i biologiska perioder. Och det är väl det som har gjort framförallt att människor på olika håll på jorden och inte minst här i Sverige nu under senare decennier har vaknat, och velat

att man ska göra någonting och försöka rädda det som är variationer och det tjugiga i ens egen närmaste omgivning i sin egen hembygd och det är väl et som gör själva så att säga grunden för Sällskapets här verksamhet.

Men det är det att i det arbetet så har man den allra största glädjen. Det är ju det att vara ute, titta lite på naturen och jag tänkte, gå bara därifrån över här, gå över till några bilder och visa lite, bara titta på det, det är några bilder som vi har tagit på Naturskyddsföreningens så kallade Stockholmskrets. Det är alltså inom Stockholm, några utav dom som är medlemmar som vill arbeta lite mera aktivt, alltså vara lite stödtrupper. Dom organiseras och dom träffas på det här sättet en gång i månaden under enkla former och dom gör en del utfärder och till dom så har vi samlat lite bilder för att visa på mötena och för att sen glädjas åt gemensamt, och det är lite från det jag skulle vilja visa här. Vi tänder och tar den första bilden.

Radiotjänsts Dahlbeck talade hos Sällskapet för Naturskydd

Förnämligt program på lördagens jubileumsfest

Med från Radiotjänst välkände d:r Nils Dahlbeck som högtidstalare firade på lördagskvällen Sällskapet för naturskydd sin 20-åriga tillvaro. Det förnämliga program som bjöds denna kväll utgjorde också en värdig manifestation av det samhällsnyttiga och betydelsefulla arbete som detta sällskap och liknande naturskyddande organisationer bedriver.

— Den verksamhet som några få naturintresserade personer påbörjade för 20 år sedan har nu växt till ett sällskap på nära 150 medlemmar, yttrade ordf. i Sällskapet för naturskydd, köpmann Evert Nyqvist, när han välkomsthälsade publiken vid jubileumsfestligheten. Glädjande är också att nära nog alla medlemmar är aktiva inom vår organisation.

I sitt anförande beklagade d:r Dahlbeck att arbetet inom den televisionskommitté han är ledamot av, tagit all fritid med tydföljande naturstudier från honom. Naturskyddet är för mig, sade tal., inte bara mitt stora livsintresse utan även den bästa avkoppling från ett betungande och kanske också nervpåfrestande arbete.

I korta drag sökte d:r Dahlbeck sedan klarlägga det stora komplexet naturskydd. Mänskligheten har ännu ej dragit konsekvensen av Kopernicus upptäckt att jorden är rund. Jorden har omvandlats till oigenkännlighet. Många raser är t. ex. numera nästan helt utrotade. Vi har i allt för stor utsträckning betraktat jorden som vår egen dom och behandlat den därefter. Vi skövlar skogarna, lägger beslag på naturtillgångarna runt vår jord. Vi glömmar däremot att vi aldrig kan bevara våra reservat om inte jorden i sin helhet bevaras. Industrialismen har ökat och i sin enfald tror människan att samma ökning också kan åstadkommas på det rent biologiska området. Det är fel. Här i Sverige t. ex. tar vi mer än vi kan återskapa. Skogarna avverkas, vattentillgångarna förbrukas. Det är oerhört lätt att förstöra men lika svårt att bygga upp igen. Skogar och sjöar kan

bevara det som är äkta och genuint i vår vackra natur, slutade d:r Dahlbeck sitt inledningsanförande och övergick därefter att visa ett urval synnerligen vackra naturbilder. Visningen kompletterades med sakliga och lärorika inlägg om skyddet av vår svenska natur.

Som sista avdelning i sitt föredrag visade d:r Dahlbeck en amerikansk film »Din är jorden», en film som utgjorde ett sammandrag över vad som sagts om vikten av ett målmedvetet arbete för skyddandet av naturen.

Efter tesupén

framlade länsskogvaktare E. Fjällman en kortfattad historik över de gångna 20 årens arbete. Han omtalade att initiativtagarna till sällskapet fortfarande visar ett levande och aktivt intresse för föreningens verksamhet. Hrr E. Nyqvist och G. Norman

kompletterade historien med intressanta inlägg.

Den på dagordningen vid alla sällskapets sammankomster förekommande punkten »rapporter» omfattade på lördagen: 1. E. Nyqvists rapport om ökad förekomst av rödvingetrasten; 2. E. Fjällmans rapport om nötkräkans förekomst i minst tre olika lokaler i stadens relativa närhet; 3. E. Wimans rapport om svarta huggormar. På en fråga till d:r Dahlbeck med anledning av dessa rapporter svarades att någon ökad omfattning av rödvingetrasten ej rapporterats från andra ställen inom vårt land, medan man däremot funnit nötkräkan längre norrut än tidigare.

Som avslutning på det förnämliga programmet visades till sist en utsökt vacker naturfilm: »Bortom allfarsväg».

Tidigare på dagen

hade några av grundarna för Sällskapet för naturskydd samt några av den nuvarande styrelsens ledamöter nedlagt en krans vid en av initiativtagarnas, Yngve Holmqvist, grav på Gamla kyrkogården. Ordf. E. Nyqvist nedlade kransen och hr G. Norman berörde i ett anförande den bortgångnes insatser för naturskyddet i vår provins. Den vackra ceremonien bevistades av den bortgångnes maka.